

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

№5

2026 MAY

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic Resource Index
ResearchBib

ISSN INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBER INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ БИБЛИОТЕКА LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, may.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
05.01.07 – Matematik modellashtirish
05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 – Makroiqtisodiyot
08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 – Ekonometrika va statistika
08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 – Marketing
08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 – Menejment
08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

АДАПТИВНОЕ БИЗНЕС-ПЛАНИРОВАНИЕ КАК ИНСТРУМЕНТ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	10
Шарипов Конгратбай Авезимбетович, Исматуллаев Темур Равшан угли	
STERJEN KO'NDALANG KESIM YUZASI ELLIPS SHAKLIDAGI TRANSFORMATORNING QISQA TUTASHUV PAYTIDAGI MEKANIK ZO'RIQISHGA CHIDAMLILIGI	18
Bekishev Allabergen Yergashevich, Yakubova Dilfuza Kuanishovna, Saidova Nozima Akkulovna	
ВЛИЯНИЕ ДЕМОГРАФИЧЕСКОЙ ДИНАМИКИ НА РАЗВИТИЕ СФЕРЫ УСЛУГ: ЭКОНОМЕТРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ РЕГИОНОВ УЗБЕКИСТАНА.....	26
Мусаева Шоира Азимовна, Муйинжонов Хусейн Алишерович	
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ КОМПАНИЙ И ВОЗМОЖНОСТИ ЕГО АДАПТАЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ	35
Габбарова Ильмира Володиевна	
BALAND BINOLAR FASADLARINI PARDOZLASH TEXNOLOGIYALARINI EKSPLOATATSION ISHONCHLILIK VA XIZMAT MUDDATINI UZAYTIRISH ASOSIDA OPTIMALLASHTIRISH.....	41
Amirov Shavkat Rahmatullayevich	
ИНТЕГРАЛЬНАЯ ОЦЕНКА УСТОЙЧИВОГО ЦИФРОВОГО РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА И ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТСКОГО ПОТЕНЦИАЛА БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ	48
Усманова Азиза Баходировна	
PEREGONDAGI HARAkatNI BOSHqARISH TIZIMLARINI MIKROPROTSessorLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRILGAN TUZILMAVIY SXEMASINI ISHLAB CHIqISH.....	53
Xujamkulov Eldor G'ayratjon o'g'li	
INVESTITSIYALAR HAJMINI OSHIRISHGA QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	62
Alimova Dilafro'z Tohir qizii	
HUDUDLAR KESIMIDA AHOLI O'SISHINING BANDLIK DARAJASIGA TA'SIRINI EKONOMETRIK BAHOLASH (O'ZBEKISTON MISOLIDA)	68
Xusniddinova Gulnoza Ulug'bek qizi	
QUYOSH FOTOELEKTRIK PANELLARI SAMARADORLIGIGA ATROF-MUHIT OMILLARI VA CHANGLANISHNING TA'SIRI HAMDA ULARNI KAMAYTIRISHGA QARATILGAN INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR.....	67
Botirov Bozorbek, Iskandarova Charos, Avazov Jonibek, Sultonov Abror	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGINI RIVOJLANTIRISHNING HOZIRGI HOLATI TAHLILI ..	74
Rajapov Xayrulla Bekdurdiyevich, Sharipova Lobar Umrbek qizi	
INTERPOLATSION TIKLASH ALGORITMLARINING OCR ANIQLIGIGA TA'SIRINI BAHOLASH.....	82
Aliyev Nodirbek Hamidullo o'g'li	
IKORXONALARDA KORPORATIV BOSHqARUVNI TAKOMILLASHTIRISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI VA INSTITUTSIONAL OMILLARI.....	89
Muxtorova Shaxlo Farxodovna	
O'ZBEKISTONDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARINI EKONOMETRIK PROGNOZLASH.....	101
Qo'ziboyev Behzod Hamidovich	
KPI-BASED PERFORMANCE MANAGEMENT AND ITS IMPACT ON EMPLOYEE PRODUCTIVITY	106
Sultanova Kamila Mukhtorali kizi	
SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	111
Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li	

MHXS STANDARTLARIGA O‘TISH: KORXONALAR UCHUN AMALIY MUAMMOLAR VA YECHIMLAR	117
Eshniyazova Yulduz Yuldashbayevna	
TURMUSH FAROVONLIGINI BAHOLASHNING KO‘P O‘LCHOVLI USULLARI VA MEZONLARI	123
Turdikulova Moxira Maxmasharifovna	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING MOLIVAVIY-IQTISODIY IMPERATIVLARI	127
Kaxorova Zamira Safaraliyevna	
YENGIL SANOAT KORXONALARIDA RO‘Y BERISHI MUMKIN BO‘LGAN BAXTSIZ HODISALAR VA UNI BARTARAF ETISH CHORA-TADBIRLARI	132
Dehqonov Oyatillo Mansurbek o‘g‘li, Abduraxmanov Abdurashid Ataxanovich	
VTULKA DETALINI ISHLAB CHIQRISHDA SHTAMPLASH TEXNOLOGIK JARAYONINI ISHLAB CHIQISH...	143
Abdullayev Fatxulla, Xasanov Kamoliddin, Yolg‘ashova Madina, Jo‘rayev Muhiddin	
JAHON MOLIVAVIY TIZIMINING TRANSFORMATSIYASI.....	147
Qobilova Nodira Qayumjon qizi, Normurodov X.E.	
KORXONALARDA “TEJAMKOR ISHLAB CHIQRISH” KONSEPSIYASIDAN FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI	151
Mamasoliyev G‘ayratbek Maxamadyusupovich	
HUDUDIY BARQARORLIKNI TA‘MINLASHDA MAHSULOT EKSPORTINI DIVERSIFIKATSIYALASH YO‘LLARI.....	156
Mamadjanova Tuyg‘unoy Axmadjanovna	
PAXTA-TO‘QIMACHILIK KLASTERLARIDA ISHLAB CHIQRISHNI DIVERSIFIKATSIYA QILISH ASOSIDA YUQORI QO‘SHILGAN QIYMATLI MAHSULOTLAR ULUSHINI KENGAYTIRISH	161
Yusupova Feruza Yo‘ldoshevna	
AHOLINING MOLIVAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA MIKROLOYIHALARNING O‘RNI	166
Irgashev Anvar Farxodovich	
XALQARO KOMPANIYALARDA INNOVATSION BOSHQARUV TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI.....	173
Raxmankulov Sherzod Shokirovich	
ИССЛЕДОВАНИЕ ПРОЦЕССА ДЕГРАДАЦИИ КОМПОНЕНТОВ ФОТОЭЛЕКТРИЧЕСКИХ МОДУЛЕЙ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ КЛИМАТИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ: ЛИТЕРАТУРНЫЙ ОБЗОР	178
Дыскин Валерий Григорьевич, Курбанов Юнус Муртаза угли, Жубаназаров Ринат Шапагат Улы	
RIVOJLANGAN DAVLATLARDA CHIQINDILARNI QAYTA ISHLASH TIZIMINING INSTITUTSIONAL ASOSLARI	184
O‘tbosarov Abrorbek Adxamjon o‘g‘li	
DAVLAT ORGANLARI VA TASHKILOTLARI ICHKI AUDITORLARINING PROFESSIONAL AXLOQ QOIDALARINI ISHLAB CHIQRISH.....	189
Xamidova Zarifa Urol qizi	
AUDIT JARAYONIDA DALIL OLISH VA UNING MUAMMOLARI.....	196
Ro‘zmetov Mansur	
O‘ZBEKISTONDA IJTIMOYIY TURIZMNI QO‘LLAB-QUVVATLASH MEXANIZMI VA ULARNING SAMARADORLIGI.....	200
Shaydulova Marjona Alisher qizi	
KORXONALARNING MOLIVAVIY HOLATINI IFODALOVCHI KO‘RSATKICHLAR VA ULARNING MOLIVAVIY TAHLILI AHAMIYATI.....	205
Rizoyev Farrux Hikmatilloevich	
NAMANGAN VILOYATIDA KICHIK SANOAT ZONALARIDA IQTISODIY SALOHİYATNI TAKOMILLASHTIRISH VA RIVOJLANTIRISH MASALALARI.....	210
Turaboev Ibroxim Ismoil o‘g‘li	
ISSIQLIK TEXNIKASIDA IKKILAMCHI BUG‘DAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	215
Komilova Nodira Abdirahmon qizi	

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ В КОМПАНИЯХ С ГОСУДАРСТВЕННЫМ УЧАСТИЕМ В УСЛОВИЯХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ РЕФОРМ	225
Юсупов Зойиржон Ровшан угли, Жумаев Улуғбек Нодирбекович ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ УПРАВЛЕНИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ КОМПАНИЙ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНЫХ ЛОГИСТИЧЕСКИХ ИЗМЕНЕНИЙ.....	231
Тожалиев Шохрух Талип ўғли GAMES ARE A POWERFUL TOOL FOR IMPROVING LANGUAGE LEARNING	236
Kulakhmedova Gulnora Abdurahimovna O'ZBEKISTONDA TIJORAT BANKLARINING INNOVATSION XIZMATLARI ORQALI KAMBAG'ALLIKNI KAMAYTIRISH	241
Azlarova Aziza Axrorovna AVTOMOBIL SANOATIDA MAHALLIYLASHTIRISH JARAYONLARINI BOSHQARISH VA RISKLARNI KAMAYTIRISH MEKANIZMLARI.....	248
Marufxanov Davron Hasanovich O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES VA YOSHLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING YANGI IMKONIYATLARI: 2026-YIL ISLOHOTLARI VA ISTIQBOLLARI.....	255
Isakjanova Saboxat Muhamedovna MINTAQA IQTISODIYOTI VA SANOATNING RIVOJLANISHI O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIKNING NAZARIY YONDASHUVLARI.....	263
Jalolova Muazzamxon Akbarjonovna DINAMIK NARX SHAKLLANTIRISHNI JORIY ETISHDA ASOSIY MUAMMOLAR VA ULARNI HAL ETISH YO'LLARI.....	268
Anvar Deberdiyev RAQAMLI XIZMATLARNING O'ZBEKISTON TASHQI SAVDO BALANSIDAGI O'RNI	272
Latipova Shaxnoza Maxmudovna, Normurodova Zuhra Orzimurod qizi TURISTIK KORXONALAR INNOVATSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	278
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna IQTISODIY TIZIMDA TADBIRKORLIK VA TADBIRKORLIK QOBILiyATIGA YANGICHA YONDASHUV.....	283
Tadjiev Bexzod Umidjanovich OTMNI MOLIYAVIY TA'MINLASHNING INNOVATSION MOLIYAVIY MODELARI.....	290
Tuxliyev Bozor Karimovich TOG'-KON SANOATI KORXONALARIDA TEXNOLOGIK TIZIMLARNI RIVOJLANTIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	293
Abirova Nargizabonu TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATIDA INNOVATSION LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISHNI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	298
Ro'ziyeva Maftuna Yusufovna OMMAVIY AXBOROT VOSITALARI KORXONALARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASHDA IQTISODIY KO'RSATKICHLAR DINAMIKASINING EMPIRIK TAHLILI	303
Sharipova Shahlo Istamovna METROLOGIYANING ILMIY-METODIK ASOSLARI VA UNING ZAMONAVIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.....	308
Maxmudov Dostonbek Soyibjon o'g'li SANOAT KORXONALARIGA KIRITILGAN INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	312
Mirzakulova Risolat Musurmankulovna O'ZBEKISTONDA RAQAMLI DAVLAT BOSHQARUVI TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	317
Ibragimova Saodat, Mirhamidova Dilorom, Shagaipova Gulchehra	

OLIY TA'LIM BITIRUVCHILARI SONINING JISMONIY SHAXSLAR DAROMAD SOLIG'IGA TA'SIRI VA INSON KAPITALI ORQALI IJTIMOYIY XARAJATLARNI BOSHQARISH.....	323
Primova Nigora Ikrom qizi	
GLOBAL BIZNESDA INNOVATSIYALARNING ROLI: YANGI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHGA STRATEGIK YONDASHUVLAR	331
Raxmankulov Sherzod Shokirovich	
ELEKTRON TIJORAT BILAN SHUG'ULLANUVCHI KORXONALARDA MIJOZLAR QONIQLASH DARAJASI..	337
Aripov Ulug'bek Bahodirovich	
KICHIK BIZNESDA INVESTITSIYA SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	341
Xakimov Akbar Anvarovich	
FOTOLEKTRIK TIZIM SAMARADORLIGIGA HARORAT, SOYALANISH VA DEGRADATSIYA OMILLARINING TA'SIRI.....	344
Majidova Maxliyo A'zam qizi	
ISSIQLIK TEXNIKASIDA IKKILAMCHI BUG'DAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	354
Komilova Nodira Abdirahmon qizi	
STUDY OF THE INFLUENCE OF MEMBRANE REACTOR ON METHANE CONVERSION WITH WATER VAPOR AND CARBON OXIDE (IV).....	362
Umida Shabarova, Sugdiyana Abdurasulova	
ESG MANAGEMENT IN COMMERCIAL BANKS OF UZBEKISTAN: EVALUATION PRACTICES, KEY DETERMINANTS, AND STRATEGIC PRIORITIES.....	367
Sanemkhan Abdullaeva	
UMUMIY O'RTA TA'LIM MUASSASALARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA STRATEGIK MENEJMENTNING O'RNI VA AHAMIYATI	375
Boymirzayev Doniyorbek Anvarjon o'g'li	
PEDAGOGIK MAHORATNI OSHIRISHDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH ORQALI TA'LIM JARAYONINI TAKOMILLASHTIRADIGAN PLATFORMA ISHLAB CHIQLASH	379
Salomov Shokirjon, Boboyev Shavkat, Normamatov Xayriddin	
ПОВЫШЕНИЕ ОГНЕСТОЙКОСТИ МАТЕРИАЛОВ НА ОСНОВЕ ВТОРИЧНОГО ПОЛИЭТИЛЕНА.....	386
Назаров Феруз, Назаров Фарход, Ахмедова Фазилат, Элмуродов Элгез, Янгибоев Асадбек	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INNOVATSION JARAYONLARNI JADALLASHTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	391
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Rasulov Akmal Xurshid o'g'li	
EKSPORT VA IMPORTDA TRANSPORT LOGISTIKASINING AHAMIYATI.....	397
Yodgorova Shaxnoza Xayridinovna, Bazarova Sevinch Salim qizi	
MADANIY MEROS OBYEKTLARINING TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDAGI STRATEGIK AHAMIYATI	403
Kuymuratova Matlubaxon Abdimanabovna	
EKSPORT VA IMPORTDA TRANSPORT LOGISTIKASINING AHAMIYATI.....	407
Yodgorova Shaxnoza Xayridinovna, Bazarova Sevinch Salim qizi	
XORAZM VILOYATINING IQTISODIY SALOHİYATI VA TRANSPORT INFRATUZILMASINING TARKIBI HAMDA JORIY HOLATI	411
Karimova Shaxnoza O'ktamovna	
TURISTIK KORXONALAR INNOVATSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	418
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA QISHLOQ JOYLARIDA TURIZM XIZMATLARI INFRATUZILMALARINI RIVOJLANTIRISH	423
Xalimov Shaxboz Xalimovich	
AKTIVLAR QADRSIZLANISHI XARAJATLARINING MOLIYAVIY VA SOLIQ HISOBOTLARIGA TA'SIRI.....	427
Jarimbetov Ajiniyaz Kurbanbaevich	

MUHANDISLIK GEOMETRIYASI VA KOMPYUTER GRAFIKASI FANLARINI O'QITISHDA MULTIMEDIA VA INTERAKTIV TEXNOLOGIYALARNING TA'LIM NATIJALARIGA TA'SIRI: AUDIO VA VIDEOTEKNOLOGIYALAR IXTISOSLIGI MISOLIDA EMPIRIK TADQIQOT.....	430
Utkirova Mamura Faxriddin qizi	
HUDUDIY TADBIRKORLIK TIZIMIDA INVESTITSION RESURSLAR SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING INSTITUTSIONAL VA EKONOMETRIK YONDASHUVLARI	436
Isakov Axmadali Esanbayevich	
MINTAQAVIY OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARINING INNOVATSION RIVOJLANISHIGA INVESTITSION RESURSLARNING TA'SIRINI EKONOMETRIK BAHOLASH	444
Abdunabiyev Sirojiddin G'anijon o'g'li	
XABAR ALMASHISHGA ASOSLANGAN MARKETINGDA ISTE'MOLCHILARNING SHAXSIY HAYOTINI KUTILMALARI	452
Raxmatova Sitora Shuxratjon qizi	
DAVLAT ISHTIROKIDAGI KORXONALARNI OPTIMALLASHTIRISH VA SOG'LOM RAQOBAT MUHITINI SHAKLLANTIRISH: XORIJIY TAJRIBALAR ASOSIDA O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT SEKTORINI INSTITUTSIONAL ISLOH QILISHNING QIYOSIY TAHLILI	461
Sharapov Umidjon Shavkatovich	
ZAMONAVIY SERVIS KOMPANIYALAR TANNARXINI ANIQLASHNING DOLZARB YO'NALISHLARI	471
Berdiyeva Dilfuza Axatovna	
NAVOIY VILOYATINING TURISTIK OBYEKTUHLARI VA ULARDAN SAMARALI FOYDALANISH ORQALI REKREATSION TURIZMNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI TAHLILI	477
Turayev Abduvoxid Kuldashovich	
INVESTITSIYALAR HAJMINI OSHIRISHGA QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	483
Alimova Dilafro'z Tohir qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TADBIRKORLIKNI RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	488
Suvonov Ibrohim Izbosarovich	
QORAKO'L TERI JINGALAKLARINING TAKRORLANMAS KO'RINISHI VA XUSUSIYATLARI	492
Hakimova Sh.Q., Azimov J.Sh., Farmonov F.F.	
YOSH TADBIRKORLARNING STARTAP LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI	497
Koriev Orif Azizovich	
HUDUDLARDA OLIY TA'LIM VA MEHNAT BOZORI INTEGRATSIYASI YO'NALISHLARINI TAKOMILLASHTIRISH	502
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Karimov Chuxmor Abdirashidovich	
SUG'URTA KOMPANIYALARINING MOLIYAVIY HOLATI VA MOLIYAVIY NATIJALARI TAHLILI	507
Alimov Baxodir Batirovich	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELI SIFATINI OSHIRISHNING IQTISODIY TAHLILI	513
Turg'unov Nodirbek Muminjanovich	
TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARINING ROLI	516
Xodjimatom Maksudbek Ubaydullayevich	
MINTAQA TURIZM INDUSTRIYASINING IQTISODIY RIVOJLANISHI VA BOSHQARUV FAOLIYATLARI TAHLILI	520
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Ruziqulov Aziz Tuxtayevich	
TIJORAT BANKLARIDA FINTECH TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISH ORQALI MOLIYAVIY INKLYUZIVLIKNI TA'MINLASH: NAZARIY YONDASHUV VA ISTIQBOLLAR	526
Nazarova Shohista Tolmas qizi	
METALLARGA BOSIM OSTIDA ISHLOV BERISH JARAYONLARINI RAQAMLI MODELLASHTIRISHNING ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARI	531
Xasanov Kamoliddin Akmal o'g'li, Abdullayev Fatxulla Sagdullayevich, Diyorov Salohiddin Farhod o'g'li, Jalolov Jafar Jamol o'g'li	

XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA PUL MABLAG'LARI HISOBINI MHHS ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH: USLUBIY VA AMALIY YONDASHUVLAR	537
Umurzakov Dilshodbek Xakimovich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI YASHIRIN IQTISODIYOTNI AMALGA OSHIRISHGA UNDOVCHI OMILLAR.....	543
Bobojonov Azimjon Akmal o'g'li	
MINTAQANING INVESTITSION SALOHİYATINI BAHOLASHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI.....	548
Maxmudov Jasurbek Ergashevich	
BUXORO TARIXIY MARKAZIDAGI MUZEY OBYEKTINING SIG'IM TAHLILI: FAYZULLA XO'JAYEV UY-MUZEYI TAJRIBASIDA.....	553
Odilova Muattar Akram qizi, Qilichov Muhridin Husniddin o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA MOLIYAVIY VOSITALARDAN FOYDALANISHNING USTUVORLIKLARI.....	560
Turdiyeva Muqaddas Umarovna	
МОДЕЛЬ ЦИФРОВОГО ОБЪЕКТА ДЛЯ АНАЛИЗА КОМПЛЕКСНЫХ ЦИФРОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ОБЪЕКТОВ.....	565
Гулямов Шухрат, Шамсутдинова Винера, Караханова Алсу, Зайниддинова Зебинисо	
TIJORAT BANKLARINING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISHNING MOLIYAVIY MEKANIZMLARI	571
Yuldoshov Otabek Jovli o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING XALQARO KAPITAL BOZORLARIGA INTEGRATSIYASI VA INVESTITSION SALOHİYATINI OSHIRISH MEKANIZMLARI.....	576
Ortiqov Sidiqjon Xolmurodovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSH SALOHİYATNI SHAKLLANTIRISH VA RAQOBAT USTUNLIKLARINI TA'MINLASH MEKANIZMLARI	583
Asenbaeva Aydaygul, Toshqulova Aziza	
RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNING O'ZBEKISTON IQTISODIY TARAQQIYOTIGA TA'SIRI.....	587
Halimov Humoyunbek Tohirjon o'g'li, Rustamov Davron Rustamovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNING O'ZBEKISTON IQTISODIY TARAQQIYOTIGA TA'SIRI.....	591
Halimov Humoyunbek Tohirjon o'g'li, Rustamov Davron Rustamovich	
SCENARIO-BASED ECONOMETRIC EVALUATION OF REAL INVESTMENT EFFICIENCY IN SMALL BUSINESS ACTIVITIES.....	601
Otajanov Umid Abdullayevich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIY O'SISHNI RAG'BATLANTIRISHNING INSTITUTSIONAL VA IQTISODIY MEKANIZMLARI.....	611
Iminoxunov Abdukoxor Abdivaitovich	
BANK 4.0 SHAROITIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING BANK BOSHQARUVI SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	619
Boltayev Zokirjon Otazarovich	
MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA SUV RESURSLARI SALOHİYATIDAN FOYDALANISH USULLARI.....	622
Sapayev Azamat Rustamovich	
ФИСКАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА В СРЕДНЕСРОЧНОМ БЮДЖЕТНОМ ПЛАНИРОВАНИИ.....	626
Е.М. Соң	
BUXORO VILOYATINING YALPI HUDUDIY MAHSULOT DINAMIKASI VA UNING TARMOQ TUZILMASIDAGI TARKIBIY O'ZGARISHLAR TAHLILI	631
Raxmonqulova Nafisa Olimjonovna	
BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI.....	636
Raupov Shuxrat Soyibovich	
BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI.....	636
Raupov Shuxrat Soyibovich	

O'ZBEKISTONDA "O'ZSUVA"MINOT" AJ TIZIMI KORXONALARINI "YASHIL" MOLIYALASHTIRISHNI RIVOJLANTIRISHDA XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI ISHTIROKIDA JALB QILINGAN XUSUSIY INVESTITSIYALAR DINAMIKASINING IQTISODIY TAHLILI	652
Risqibekova Nozimaxon	
WAYS TO REDUCING POVERTY BY INCREASING INCOME: INSTITUTIONAL AND SOCIO-ECONOMIC MECHANISMS	657
Muxammedov Jasurbek Oллоberdi ugli, Ganiyev Muhammadjon Khalilovich	
QURILISH KORXONALARIDA XARAJATLARNI KLASSIFIKASIYA QILISH VA HISOBGA OLISH TIZIMI	663
Toshimov Azizbek Hakimovich	
MARKAZIY OSIYO DAVLATLARIDA SUV RESURSLARIDAN OQILONA FOYDALANISH.....	667
Jobborov Elmurod Normo'minovich	
NAMANGAN VILOYATIDA KICHIK BIZNESNING HUDUDIY IQTISODIYOT RIVOJLANISHIDAGI O'RNI...	672
Jo'rayev Ilhomjon Kamolidinovich	
HUDUDLARARO IQTISODIY NOMUTANOSIBLIK VA UNGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	677
Erkinova Dildora Ravshonbek qizi	
XORIJIY BANKLAR AMALIYOTIDA RISKLARNI VAHOLASH VA BOSHQARISH TAJRIBASI	683
Kudaybergenova Guzal Kuanishbayevna	
КОМПЛЕКСНЫЙ ПОДХОД К ПОВЫШЕНИЮ РАБОТОСПОСОБНОСТИ МЕТАЛЛОРЕЖУЩЕГО ИНСТРУМЕНТА ПРИ ОБРАБОТКЕ ТРУДНООБРАБАТЫВАЕМЫХ МАТЕРИАЛОВ.....	687
Желтухин Андрей Владимирович	
AUDITORLARNING PROFESSIONAL FIKR VA MULOHAZALARINI TAKOMILLASHTIRISHDA XALQARO ILG'OR TAJRIBALARNING AHAMIYATI	694
Parpiyev Jaxongir Ilhomjonovich	
SOVUTGICH QURILMASIDAGI KONDITSIONERDAN AJRALIB CHIQUADIGAN ISSIQLIKDAN MAHSULOTLARNI QURITISHDA FOYDALANISH	699
Nuritov Ikrom, Ibojeva Sevinch, Sultonmurodova Xurinis	
ORGANISATIONAL BEHAVIOR IN ENTERPRISES AND ITS IMPACT ON MANAGEMENT DECISION-MAKING: A REVIEW OF THEORIES	704
Djumanov A.A.	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINI RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLARI VA DOLZARB MUAMMOLARI	714
Taniyev Mirzoxid Xurramovich, Mannabova Madina Sunnatillo qizi	
MILLIY GO'SHT CHORVACHILIGINING INNOVATSION RIVOJLANISHIDA TASHKILIY-IQTISODIY OMILLAR VA ULARNING SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	721
Kushakov Faxriddin Baxtiyarovich	
KORXONANING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI OSHIRISHDA XARAJATLAR MONITORINGINING ROLI.....	731
Urmanbekova Iroda Farxodovna	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA KADRLAR TAYYORLASH VA DUAL TA'LIM TIZIMI RIVOJI.....	738
Uzaydullayev Sherzod Shukurullayevich	
YANGI O'ZBEKISTONDA GILAMCHILIK SANOATINI RIVOJLANTIRISH MAQSADLARI VA ISTIQBOLLARI....	741
Musayeva Shoirazimovna	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИССЛЕДОВАНИЯ ЖЕНСКОГО ТРУДА НА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННОЙ И ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ	746
Дониёрова Зухрабону Алишер кизи	
TRANSPORT LOGISTIKA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING MAMLUKAT IQTISODIYOTI RIVOJIDAGI O'RNI	754
Abdusalikova Komila Abdusalikovna	

JAMOAT TRANSPORTI KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYALARINI AMALGA OSHIRISH USULLARI.....	758
Berdiyev Temur Azamatovich	
CHAKANA SAVDO KORXONALARIDA ELEKTRON TIJORAT TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH USULLARI.....	764
Safarov Baxtiyor Djurakulovich	
NAVOIY VILOYATI XATIRCHI TUMANIDA MAVJUD TURISTIK RESURSLARDAN ICHKI VA XALQARO TURIZMDA FOYDALANISH IMKONIYATLARI	769
Turayev Abduvoxid Kuldashovich	
RAQAMLI PLATFORMALARNI RIVOJLANTIRISH ASOSIDA MOLIYAVIY TEXNOLOGIYALARNING INKLUZIVLIGINI OSHIRISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI.....	776
Azizbek Nusratov San'atillayevich	
MINERAL VA KIMYOVIY QO'SHIMCHALAR BILAN KOMPLEKS MODIFIKATSIYALASH ORQALI SEMENT MATRITSASI MUSTAHKAMLIGINI OSHIRISH.....	781
Turgaev Jambul Adilbaevich	
KICHIK BIZNES SOHASIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR TRANSFERINI TA'MINLASH OMILLARI VA ISTIQBOLLARI.....	787
Yodgorova Xalima To'liqinova	
WAYS TO IMPROVE PRICING POLICY MECHANISMS OF STATE-OWNED ENTERPRISES.....	792
Mavlonov Ozod Ulug'bekovich	
AN'ANAVIY VA SUN'IY INTELLEKTGA ASOSLANGAN BOSHQARUV TIZIMLARINING QIYOSIY TAHLILI (MS1H1 SERVO MOTORI MISOLIDA)	798
Pirmatov Nurali Berdiyevich, Egamov Akmal Mamarasulovich, Mamarasulov Nodir Akmal o'g'li	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIYAVIY BARQARORLIK VA LIKVIDLIKNI BOSHQARUV HISOBIGA INTEGRATSIYALASH: KO'RSATKICHLAR TIZIMI, PROGNOZLASH VA ERTA OGOHLANTIRISH MEXANIZMI.....	803
Xojiboyev Muxiddin Shodimuxamedovich	
TAYYOR MAHSULOT QADRSIZLANISHI HISOBINI XALQARO STANDARTLARGA MOSLASHTIRISH: ISHCHI SCHYOTLARINI JORIY ETISHNING METODIK ASOSLARI.....	808
Babakulova Matluba Kurbannazarovna	
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И МЕДЕЛИ УПРАВЛЕНИЯ СИСТЕМОЙ РАБОТЫ В МАХАЛЛЯХ.....	812
Kosimjonov Nozimjon Kozimjonovich	
MINTAQALARNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHIDA YASHIL IQTISODIYOT KONSEPSIYASINING AHAMIYATI: NAZARIY YONDASHUVLAR TAHLILI	815
Maxmudov Sobir Xudoyberdiyevich	
TURISTIK XIZMAT BOZORINING MOHIYATI, UNING VAZIFALARI VA MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	821
Payazov Murod Maqsudovich, Salimova Mumtozbeqim Jahongir qizi, Shahnoza Xudoyberdiyeva Davlatovna	
CHIGITLI PAXTA TARKIBIDAN YOT ARALASHMALARNI AJRATISH UCHUN QO'LLANILADIGAN TEXNOLOGIYALAR.....	825
Bozorov Dilmurod Bahromjon o'g'li, Jakparov Oltinboy Rustamjon o'g'li	
FEMALE ENTREPRENEURSHIP AND GREEN INITIATIVES: A CONCEPTUAL FRAMEWORK FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN	830
Abduxafizova Madinabonu Mirabbos qizi	
SOLIQ INSTRUMENTLARI ORQALI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	834
Akbarov Abdulhamid Akmal o'g'li, Ahrorqulov Jonibek Otabek o'g'li	
O'ZBEKISTONDA SANOAT ISHLAB CHIQRISHI KONSENTRATSIYASINING HUDUDIY TAHLILI: VILOYATLAR VA MAXSUS IQTISODIY ZONALAR BO'YICHA HERFINDAHL-HIRSCHMAN INDEKSI	839
Anvarxonov Abdulatifxon Jamshidxon o'g'li	

CHARM-POYABZAL SANOATI TARMOG'INING RIVOJLANISHI VA O'ZIGA XOS JIHATLARI TO'G'RISIDA.....	847
Azimova Feruza Payziyevna, O. Maxmudov	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOG'INING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA RESURS EHTIYOJLARI.....	852
Arziqulova Oybarchin Eshquvat qizi	
KADRLAR SALOHİYATINI OSHIRISHGA YO'NALTIRILGAN TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMLARNI TAKOMILLASHTIRISH.....	858
Xo'jaqulov Bobur Rustam o'g'li	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA KREDITLASH TIZIMINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	864
Tajimuratova Nelufar Vays qizi	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI BAHOLASHNING EKONOMETRIK MODELLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	871
Normamatova Sitara Nozim qizi, Raxmanov Mexridin Sindarovich	
BAHOLANGAN RISKLARGA NISBATAN AUDITORNING HATTI-HARAKATLARI	876
A.Z.Avlokulov	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARIDA DAVLAT SUBSIDİYALARIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA MOLIYAVIY HISOBOTDA OCHIB BERISHNI TAKOMILLASHTIRISH	880
Qadamov Mirzobek Ulug'bek o'g'li	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	885
Мухторов М. Н., Каримова А. М.	
FIZIK XAVFSIZLIK NAZORATI VA UNI ISPY DASTURI ASOSIDA MONITORING QILISH.....	892
Usmanbayev Doniyorbek Shuxratovich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH JARAYONIDA STRATEGIK MENEJMENTNING AHAMIYATI	902
Bazarbaeva Dildora Ekramjon qizi, Koshanov Abdimurat Azat uli	
KALSIYLANGAN SODA ISHLAB CHIQRISHDA TEXNOLOGIK PARAMETRLARNI METROLOGIK TA'MINLASHNING AHAMIYATI	910
Ametova Biybisuliu Xamidullaevna, Ametov Quanishbay Xamidullaevich	
ЛЬГОТЫ ПО ПРЯМЫМ И КОСВЕННЫМ НАЛОГАМ И ИХ ГАРМОНИЧНОЕ СООТНОШЕНИЕ	915
Фаттоев Олимжон Гайрат ўғли	
O'ZBEKISTONDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI QO'LLAB-QUVVATLASHNING KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDAGI INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	920
Ulashova Zarnigor Botirali qizi	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH.....	925
Abduraxmonov Valijon G'ofurovich, Yusupova Dilnigor A'zamjon qizi	
IQTISODIY TIZIMDA RISK VA UNING XUSUSIYATLARI TAHLILI.....	929
Nasimov Ravshanjon Azimovich	
INSON KAPITALIGA INVESTITSİYALARNI JALB QILISHNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	937
Zayniddinov Aloviddin Zayniddin o'g'li	
SOLIQ NAZORATINING AMALIYOTDAGI SAMARADORLIK JIHATLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	945
Nizomxonov Elbekxon Erkinxon o'g'li	
FISKAL MEKANIZMLARNING HUDUDIY RIVOJLANISHGA TA'SIR ETISH XUSUSIYATLARI.....	950
Ne'matov Ne'matulla Erkinbojevich	
ФИСКАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА: ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	955
Воронин Сергей Анатольевич, Ахмедова Фазилат Жураевна	
IMPROVING EMPLOYEE MOTIVATION AND DEVELOPING AN EFFECTIVE INCENTIVE SYSTEM IN HUMAN RESOURCE MANAGEMENT.....	962
Makhmudov Sunnatjon Abdujabbor ugli, Ashurova Jasmina Jo'ra kizi	

O'ZBEKISTONDA KO'P POG'ONALI PENSIYA TIZIMIGA O'TISHNING EKONOMETRIK TAHLILI VA MOLIYAVIY BARQARORLIK MODELLARI	966
Mamatqulova Yayra Dilmurod qizi	
SANOAT KORXONALARIDA IQTISODIY O'SISHNING TASHKILY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	971
Astanayev Kulmakhammat Sanayevich	
JAHON IQTISODIYOTINING GLOBALLASHUV OMILLARI VA BOSQICHLARI	977
Abdullayeva Zulfiya Izzatovna	

JAHON IQTISODIYOTINING GLOBALLASHUV OMILLARI VA BOSQICHLARI

Abdullayeva Zulfiya Izzatovna

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti
“Real iqtisodiyot” kafedrası dotsenti v.b., PhD
Tel. +998933516537
E-mail: abdullaevazulfiya70@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada jahon iqtisodiyotining globallashuv omillari va bosqichlari ilmiy jihatdan tahlil qilingan. Tadqiqot davomida globallashuvning shakllanishiga ta’sir etuvchi asosiy omillar, jumladan, fan-texnika taraqqiyoti, xalqaro savdo, investitsiyalar, transmilliy korporatsiyalar hamda raqamli texnologiyalarning roli o’rganilgan. Shuningdek, globallashuvning tarixiy rivojlanish bosqichlari va ularning jahon iqtisodiyotiga ta’siri tahlil etilgan. Tadqiqot natijasida globallashuvning milliy iqtisodiyotlarning rivojlanishiga ta’siri baholanib, iqtisodiy raqobatbardoshlikni oshirish va xalqaro integratsiyani rivojlantirish bo’yicha ilmiy taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so’zlar: globallashuv, jahon iqtisodiyoti, xalqaro savdo, iqtisodiy integratsiya, investitsiyalar, transmilliy korporatsiyalar, raqamli iqtisodiyot, fan-texnika taraqqiyoti, global bozor, xalqaro raqobat.

Аннотация. В данной статье научно проанализированы факторы и этапы глобализации мировой экономики. В ходе исследования изучены основные факторы, влияющие на формирование глобализации, в том числе научно-технический прогресс, международная торговля, инвестиции, деятельность транснациональных корпораций и роль цифровых технологий. Также рассмотрены исторические этапы развития глобализации и их влияние на мировую экономику. По результатам исследования дана оценка влияния глобализации на развитие национальных экономик и разработаны научные предложения и рекомендации по повышению экономической конкурентоспособности и развитию международной интеграции.

Ключевые слова: глобализация, мировая экономика, международная торговля, экономическая интеграция, инвестиции, транснациональные корпорации, цифровая экономика, научно-технический прогресс, глобальный рынок, международная конкуренция.

Abstract. This article scientifically analyzes the factors and stages of globalization of the world economy. The study examines the main factors influencing the formation of globalization, including scientific and technological progress, international trade, investment, the activities of transnational corporations, and the role of digital technologies. In addition, the historical stages of globalization development and their impact on the world economy are analyzed. Based on the research findings, the impact of globalization on the development of national economies is evaluated, and scientific proposals and recommendations are developed to increase economic competitiveness and enhance international integration.

Keywords: globalization, world economy, international trade, economic integration, investment, transnational corporations, digital economy, scientific and technological progress, global market, international competition.

KIRISH

Jahon iqtisodiyotining globallashuvi zamonaviy iqtisodiy taraqqiyotning eng muhim va dolzarb jarayonlaridan biri hisoblanadi. Globallashuv natijasida mamlakatlar o’rtasidagi iqtisodiy, moliyaviy, texnologik va axborot aloqalari tobora kuchayib, jahon xo’jaligi yagona iqtisodiy tizim sifatida shakllanmoqda. Ushbu jarayon xalqaro savdo hajmining kengayishi, kapital harakatining erkinlashuvi, transmilliy korporatsiyalar faoliyatining kuchayishi hamda raqamli texnologiyalarning rivojlanishi bilan bevosita bog’liqdir.

Bugungi kunda globallashuv jarayoni iqtisodiyotning barcha tarmoqlariga ta’sir ko’rsatib, ishlab chiqarish va xizmat ko’rsatish tizimlarining xalqaro integratsiyalashuviga olib kelmoqda. Ayniqsa, internet, sun’iy intellekt, elektron tijorat va zamonaviy logistika tizimlarining rivojlanishi jahon iqtisodiy aloqalarining yangi bosqichga ko’tarilishiga xizmat qilmoqda. Natijada milliy iqtisodiyotlar o’rtasidagi o’zaro bog’liqlik kuchayib, global bozorlarning shakllanishi jadallashmoqda.

Jahon iqtisodiyoti globallashuvining asosiy omillari qatoriga fan-texnika taraqqiyoti, xalqaro savdoning erkinlashuvi, investitsiya oqimlarining ortishi, xalqaro moliya tizimining rivojlanishi, transport va kommunikatsiya vositalarining takomillashuvi hamda mehnat migratsiyasining faollashuvi kiradi. Mazkur omillar iqtisodiy integratsiyani kuchaytirib, davlatlar o’rtasidagi hamkorlikning yangi shakllarini yuzaga keltirmoqda. Shu bilan

birga, globallashuv jarayonlari xalqaro raqobatni kuchaytirib, milliy iqtisodiyotlar oldiga yangi vazifalar va talablarni qo'yimoqda.

Globallashuv o'z rivojlanish jarayonida bir necha bosqichlarni bosib o'tgan. Dastlabki bosqichlarda xalqaro savdo va dengiz yo'llarining rivojlanishi asosiy omil bo'lgan bo'lsa, sanoat inqilobi davrida ishlab chiqarish va transport tizimlarining modernizatsiyasi globallashuvning yangi bosqichini boshlab berdi. XX asrning ikkinchi yarmidan boshlab esa xalqaro moliyaviy munosabatlar, transmilliy korporatsiyalar va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi globallashuv jarayonlarini yanada jadallashtirdi. Hozirgi davrda esa raqamli iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar globallashuvning eng muhim omillaridan biriga aylanmoqda.

Mazkur mavzuni o'rganishning dolzarbligi shundaki, globallashuv jarayonlari har bir mamlakat iqtisodiyotining rivojlanish strategiyasiga, tashqi iqtisodiy faoliyatiga va xalqaro raqobatbardoshligiga bevosita ta'sir ko'rsatmoqda. Ayniqsa, rivojlanayotgan mamlakatlar uchun globallashuv imkoniyatlaridan samarali foydalanish, investitsiyalarni jalb qilish, eksport salohiyatini oshirish va innovatsion rivojlanishni ta'minlash muhim ahamiyat kasb etadi. Shu sababli jahon iqtisodiyotining globallashuv omillari va bosqichlarini ilmiy jihatdan tadqiq etish zamonaviy iqtisodiyotni rivojlantirishda muhim nazariy va amaliy ahamiyatga ega hisoblanadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Jahon iqtisodiyotining globallashuvi omillari va bosqichlari masalasi iqtisodiy nazariya hamda xalqaro iqtisodiy munosabatlar fanida keng o'rganilgan ilmiy yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Ushbu jarayonning shakllanishi, rivojlanish tendensiyalari va iqtisodiy tizimlarga ta'siri ko'plab xorijiy va mahalliy iqtisodchi olimlarning tadqiqotlarida yoritilgan.

Globallashuv nazariyasining dastlabki ilmiy asoslari klassik iqtisodiy maktab vakillari tomonidan ishlab chiqilgan. Xususan, Adam Smith xalqaro mehnat taqsimoti va erkin savdo nazariyasini asoslab, davlatlar o'rtasidagi iqtisodiy hamkorlikning samaradorligini ko'rsatib bergan. Uning fikricha, erkin savdo iqtisodiy resurslardan samarali foydalanish imkonini yaratadi va jahon xo'jaligi rivojlanishiga xizmat qiladi. Shuningdek, David Ricardo tomonidan ishlab chiqilgan nisbiy ustunlik nazariyasi mamlakatlarning xalqaro savdoda ixtisoslashuvi globallashuvning iqtisodiy asosini tashkil etishini ilmiy jihatdan izohlab berdi.

XX asrning ikkinchi yarmidan boshlab globallashuv jarayonlari yanada jadallashtirib, ushbu mavzu zamonaviy iqtisodchi olimlarning tadqiqotlarida keng yoritila boshlandi. Theodore Levitt globallashuvni jahon bozorlarining birlashuvi va iste'molchilarning ehtiyojlari umumlashuvi bilan bog'lagan. Olimning fikricha, texnologik taraqqiyot va xalqaro kommunikatsiya tizimlarining rivojlanishi global bozorlarning shakllanishiga asosiy turtki bo'lgan.

Axborotlashgan jamiyat va raqamli iqtisodiyot sharoitida globallashuvning yangi bosqichlari Manuel Castells tomonidan keng tadqiq qilingan. U o'z ilmiy ishlarida internet va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi global iqtisodiy tarmoqlarni shakllantirib, iqtisodiy makonning chegaralarini qisqartirganini ta'kidlaydi. Bu esa globallashuvning zamonaviy bosqichini raqamli transformatsiya bilan bog'liq holda izohlash imkonini beradi.

Globallashuvning iqtisodiy va ijtimoiy oqibatlarini masalalari Joseph Stiglitz tomonidan chuqur o'rganilgan. Olim globallashuvning iqtisodiy samaradorlikni oshirish, investitsiyalar oqimini kengaytirish va texnologiyalar almashinuvini jadallashtirish kabi ijobiy jihatlari bilan bir qatorda, rivojlanayotgan mamlakatlarda iqtisodiy tengsizlik va moliyaviy qaramlikni kuchaytirishi mumkinligini ham qayd etadi.

Shuningdek, Michael Porter globallashuv sharoitida milliy iqtisodiyotlarning raqobatbardoshligini oshirish omillarini tadqiq qilgan. Uning "raqobat ustunligi" konsepsiyasi globallashuv davrida innovatsiyalar, samarali boshqaruv va texnologik modernizatsiyaning ahamiyatini ilmiy asoslab beradi.

MDH davlatlari olimlari tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda globallashuvning bosqichlari, xalqaro kapital harakati, moliyaviy integratsiya va transmilliy korporatsiyalar faoliyatining kengayishi asosiy e'tibor markazida bo'lgan. Ushbu ilmiy ishlarda jahon xo'jaligining transformatsiyasi hamda iqtisodiy integratsiyaning mintaqaviy va global shakllari tahlil qilingan.

O'zbekistonlik iqtisodchi olimlarning ilmiy izlanishlarida esa globallashuvning milliy iqtisodiyotga ta'siri, eksport salohiyatini oshirish, xorijiy investitsiyalarni jalb qilish va iqtisodiyot tarmoqlarini modernizatsiya qilish masalalari keng o'rganilgan. Mahalliy tadqiqotlarda, ayniqsa, raqamli iqtisodiyot, innovatsion rivojlanish va xalqaro iqtisodiy integratsiyaning O'zbekiston iqtisodiyotiga ta'siriga alohida e'tibor qaratilgan.

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, jahon iqtisodiyotining globallashuvi omillari va bosqichlari bo'yicha ko'plab ilmiy tadqiqotlar amalga oshirilgan bo'lsa-da, zamonaviy raqamli iqtisodiyot, sun'iy intellekt, elektron tijorat va global logistika tizimlari bilan bog'liq yangi tendensiyalarni chuqur tadqiq etish zarurati saqlanib qolmoqda. Ayniqsa, rivojlanayotgan davlatlar iqtisodiyotida globallashuvning imkoniyatlari va xavf-xatarlarini baholash bugungi kunning dolzarb ilmiy masalalaridan biri hisoblanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda jahon iqtisodiyotining globallashuv omillari va bosqichlarini ilmiy jihatdan o'rganish uchun zamonaviy iqtisodiy tadqiqot metodlaridan foydalanildi. Tadqiqot metodologiyasi tizimli yondashuv tamoyiliga asoslanib, globallashuv jarayonining iqtisodiy, texnologik va institutsional jihatlarini kompleks tahlil qilishni nazarda tutadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Jahon iqtisodiyotining globallashuvi uzoq tarixiy rivojlanish jarayonining mahsuli bo'lib, bugungi kunda xalqaro iqtisodiy munosabatlarning eng muhim tendensiyalaridan biri sifatida namoyon bo'lmoqda. Olib borilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, globallashuv davlatlar o'rtasidagi iqtisodiy aloqalarning chuqurlashuvi, xalqaro savdo hajmining kengayishi, kapital va investitsiyalar oqimining ortishi hamda raqamli texnologiyalarning rivojlanishi bilan bevosita bog'liqdir.

Globallashuvning asosiy omillaridan biri fan-texnika taraqqiyoti hisoblanadi. Ayniqsa, sanoat inqilobidan boshlab ishlab chiqarish texnologiyalarining takomillashuvi, transport vositalari va kommunikatsiya tizimlarining rivojlanishi xalqaro iqtisodiy aloqalarning kengayishiga zamin yaratdi. XX asrning ikkinchi yarmidan boshlab esa internet va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi globallashuv jarayonlarini yangi bosqichga olib chiqdi. Bugungi kunda elektron tijorat, sun'iy intellekt va raqamli moliyaviy xizmatlarning keng qo'llanilishi jahon iqtisodiy tizimining integratsiyalashuvini yanada kuchaytirmoqda.

Globallashuvning yana bir muhim omili xalqaro savdoning erkinlashuvi hisoblanadi. Jahon bozorlarida bojxona to'siqlarining kamayishi, erkin savdo hududlarining tashkil etilishi hamda xalqaro iqtisodiy tashkilotlar faoliyati xalqaro savdo hajmining keskin ortishiga olib keldi. Xususan, World Trade Organization faoliyati natijasida savdo aloqalarining liberallashtirish va davlatlar o'rtasidagi iqtisodiy integratsiya jarayonlari jadallashdi. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, xalqaro savdo iqtisodiy o'sishning muhim omiliga aylanib, ko'plab davlatlarning eksport salohiyatini oshirishga xizmat qilmoqda.

Tahlillar davomida transmilliy korporatsiyalar globallashuvning asosiy harakatlantiruvchi kuchlaridan biri ekanligi aniqlandi. Yirik xalqaro kompaniyalar ishlab chiqarish jarayonlarini turli mamlakatlarda tashkil etib, global qiymat zanjirlarini shakllantirmoqda. Natijada ishlab chiqarish xarajatlari kamayib, mahsulotlarning xalqaro bozordagi raqobatbardoshligi ortmoqda. Shu bilan birga, transmilliy korporatsiyalar xorijiy investitsiyalar oqimini ko'paytirib, rivojlanayotgan mamlakatlarga zamonaviy texnologiyalar kirib kelishiga xizmat qilmoqda.

Globallashuvning muhim omillaridan yana biri xalqaro kapital harakatining erkinlashuvi hisoblanadi. So'nggi yillarda xorijiy investitsiyalar hajmining ortishi jahon iqtisodiyotida integratsion jarayonlarning kuchayganligini ko'rsatmoqda. Ayniqsa, rivojlanayotgan mamlakatlarda investitsion muhitni yaxshilash bo'yicha olib borilayotgan islohotlar xalqaro kapital oqimini jalb qilish imkoniyatlarini kengaytirmoqda.

Olib borilgan tahlillar globallashuvning tarixiy rivojlanishida bir necha bosqichlar mavjudligini ko'rsatdi. Dastlabki bosqich XV–XVII asrlarda buyuk geografik kashfiyotlar davri bilan bog'liq bo'lib, xalqaro savdo aloqalarining shakllanishiga asos soldi. Ikkinchi bosqich XVIII–XIX asrlardagi sanoat inqilobi davriga to'g'ri kelib, ishlab chiqarish va transport tizimlarining rivojlanishi bilan xarakterlanadi. Uchinchi bosqich XX asrning ikkinchi yarmida xalqaro moliya tizimi, transmilliy korporatsiyalar va xalqaro iqtisodiy tashkilotlarning rivojlanishi bilan bog'liqdir. Hozirgi zamonaviy bosqich esa raqamli iqtisodiyot, internet texnologiyalari va global axborot tizimlarining shakllanishi bilan tavsiflanadi.

Globallashuv jarayonlari ijobiy iqtisodiy natijalarni yuzaga keltirayotgan bo'lsa-da, ayrim salbiy oqibatlarni ham keltirib chiqarmoqda. Xususan, xalqaro raqobatning kuchayishi ayrim milliy korxonalarining bozordagi mavqeini zaiflashtirmoqda. Bundan tashqari, global moliyaviy inqirozlar iqtisodiy jihatdan o'zaro bog'liq mamlakatlarga tez tarqalmoqda. Ayrim rivojlanayotgan davlatlarda tashqi bozorlarga qaramlikning ortishi iqtisodiy xavfsizlikka tahdid soluvchi omil sifatida namoyon bo'lmoqda.

O'zbekiston iqtisodiyoti misolida olib borilgan tahlillar mamlakatning jahon iqtisodiyotiga integratsiyalashuvi bosqichma-bosqich kuchayib borayotganini ko'rsatdi. Xususan, eksport geografiasining kengayishi, xorijiy investitsiyalar hajmining ortishi, erkin iqtisodiy zonalar faoliyatining rivojlanishi va raqamli iqtisodiyot elementlarining joriy etilishi globallashuv jarayonlarining milliy iqtisodiyotga ta'sirini kuchaytirayotgan asosiy omillar hisoblanadi. Shu bilan birga, mahalliy korxonalar raqobatbardoshligini oshirish, innovatsion texnologiyalarni joriy etish hamda eksport tarkibini diversifikatsiya qilish zarurati dolzarb masala bo'lib qolmoqda.

Umuman olganda, olib borilgan tahlillar jahon iqtisodiyotining globallashuvi zamonaviy iqtisodiy taraqqiyotning muhim omili ekanligini ko'rsatdi. Globallashuv omillari sifatida xalqaro savdo, investitsiyalar, transmilliy korporatsiyalar, fan-texnika taraqqiyoti va raqamli texnologiyalar asosiy o'rin egallaydi. Ushbu jarayonlardan samarali foydalanish davlatlarning iqtisodiy o'sishi, xalqaro raqobatbardoshligi va barqaror

rivojlanishini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Jahon iqtisodiyotining globallashuvi zamonaviy iqtisodiy rivojlanishning eng muhim jarayonlaridan biri bo'lib, mamlakatlar o'rtasidagi iqtisodiy, moliyaviy va texnologik aloqalarning kuchayishiga xizmat qilmoqda. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, globallashuv xalqaro savdo hajmining kengayishi, kapital va investitsiyalar harakatining erkinlashuvi, transmilliy korporatsiyalar faoliyatining kuchayishi hamda raqamli texnologiyalar rivoji bilan chambarchas bog'liqdir.

Olib borilgan tahlillar asosida globallashuvning asosiy omillari sifatida fan-texnika taraqqiyoti, xalqaro savdoning liberallashuvi, transport va kommunikatsiya tizimlarining rivojlanishi, axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining keng qo'llanilishi va xalqaro mehnat taqsimotining chuqurlashuvi muhim o'rin egallashi aniqlandi. Ayniqsa, internet va raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi globallashuvning zamonaviy bosqichini shakllantirib, jahon xo'jaligi tizimining integratsiyalashuvini yanada jadallashtirmoqda.

Tadqiqot davomida globallashuvning tarixiy rivojlanishi bir necha bosqichlarda kechgani aniqlandi. Buyuk geografik kashfiyotlar davri xalqaro savdo aloqalarining shakllanishiga zamin yaratgan bo'lsa, sanoat inqilobi ishlab chiqarish va transport tizimlarini rivojlantirib, iqtisodiy integratsiyani kuchaytirgan. XX asrning ikkinchi yarmida xalqaro moliyaviy tizim, transmilliy korporatsiyalar va xalqaro iqtisodiy tashkilotlar faoliyati globallashuv jarayonlarini jadallashtirdi. Hozirgi bosqichda esa raqamli texnologiyalar, elektron tijorat va global axborot tarmoqlari globallashuvning asosiy harakatlantiruvchi kuchiga aylanmoqda.

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, globallashuv iqtisodiy o'sish sur'atlarini oshirish, investitsiyalarni jalb qilish, innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish hamda xalqaro savdo imkoniyatlarini kengaytirish kabi ijobiy natijalarni yuzaga keltirmoqda. Shu bilan birga, xalqaro raqobatning kuchayishi, iqtisodiy tengsizlikning ortishi, moliyaviy inqirozlarning tez tarqalishi va ayrim davlatlarning tashqi bozorlarga qaramligining oshishi kabi salbiy oqibatlar ham mavjudligi aniqlandi.

O'zbekiston iqtisodiyoti misolida olib borilgan tahlillar mamlakatning jahon iqtisodiy tizimiga integratsiyalashuvi izchil rivojlanayotganini ko'rsatdi. Eksport salohiyatining ortishi, xorijiy investitsiyalarni jalb qilish, transport-logistika infratuzilmasini rivojlantirish va raqamli iqtisodiyot elementlarini joriy etish globallashuvning milliy iqtisodiyotga ijobiy ta'sirini kuchaytirayotgan asosiy omillar hisoblanadi. Tadqiqot natijalari asosida quyidagi takliflar ishlab chiqildi:

- milliy iqtisodiyotning xalqaro raqobatbardoshligini oshirish maqsadida innovatsion texnologiyalar va raqamli iqtisodiyot imkoniyatlarini keng joriy etish;
- eksport tarkibini diversifikatsiya qilish hamda yuqori qo'shimcha qiymatga ega mahsulotlar ulushini ko'paytirish;
- xorijiy investitsiyalarni jalb qilish uchun qulay investitsion muhitni yanada takomillashtirish;
- mahalliy korxonalarining global qiymat zanjirlariga integratsiyalashuvini qo'llab-quvvatlash;
- transport va logistika infratuzilmasini modernizatsiya qilish orqali xalqaro savdo samaradorligini oshirish;
- ta'lim tizimida zamonaviy iqtisodiy bilimlar va raqamli ko'nikmalarni rivojlantirish asosida malakali kadrlar tayyorlash;
- iqtisodiy xavfsizlikni ta'minlash maqsadida milliy ishlab chiqaruvchilarni qo'llab-quvvatlash va ichki bozor barqarorligini mustahkamlash.

Umuman olganda, jahon iqtisodiyotining globallashuvi mamlakatlar uchun katta iqtisodiy imkoniyatlarni yaratish bilan birga, yangi xavf va tahdidlarni ham yuzaga keltirmoqda. Shu sababli globallashuv omillaridan samarali foydalanish, milliy manfaatlarini himoya qilish va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash zamonaviy iqtisodiy siyosatning ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Smith A. An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations. — London: W. Strahan and T. Cadell, 1776.
2. Ricardo D. On the Principles of Political Economy and Taxation. — London: John Murray, 1817.
3. Levitt T. The Globalization of Markets // Harvard Business Review. — 1983. — May–June.
4. Castells M. The Rise of the Network Society. 2nd ed. — Wiley-Blackwell, 2010.
5. Stiglitz J. E. Globalization and Its Discontents. — New York: W. W. Norton & Company, 2002.
6. Porter M. E. The Competitive Advantage of Nations. — New York: Free Press, 1990.
7. Ильин В. Ю. Основные формы и модели глобализационного развития // ЭКОНОМИНФО. — 2012. — №18.
8. Петров П. А. Концепции глобализации в социальной философии // Terra Linguistica. — 2018. — №1.
9. Стрельникова А. В. Глобализация мировой экономики: понятие и основные этапы // Экономика и социум. — 2015. — №1-4 (14).
10. Журавлев Д. А. Экономические факторы глобализации и ее воздействие на мировое развитие // Вестник Московского университета МВД России. — 2013. — №8.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100